

L. florens
 Dialogus luciani cu' iulio medardo
 hemi francisci petrearche
 Dialogus luciani q' m' scilicet enzon
 Iudicium iouis de montefog' id
 Historia scipidis in culm
 Ordo marci tullii ciceronis
 p' marco marcello ad pp.
 Ordo muccetia con cat' hinc
 Basilus magnus
 Epist' magni Ciceronis
 Latini ydeoma p' religiosus
 Elegance latinitate mag' p.
 una cu' nro epistolaru
 Epist' mag' marci

Inven. 218 - 232.

Bibl. Jag.

L. Annei flori Epithoma hoc emendatum
 fridricus pigninatus lucensis Et Jua' Wit-
 ligis ere p' mandum curaverunt. Quod
 ante sua Conradus gallicus qui oppido lip-
 tyensi p'fecit xii. calend. Junii Anno
 salutis M. CCC. lxxvii. 1487

De vita pigninatus lucensis

Lucensis: vita

XXV. 6. 54.

A. 1522

Audi. ju. M. u.
 Minus
 (Vale)

T. 14 (C. 10)

T
Justinus libelli esse potestot nichilans
Apostolus magister Paulus ad romanos
dumque Bonifacius de esse comitis pro nobem
et proffos.

Figs

huxia

Anna

Latinum ydeoma Magzi pauli
Quavis pro religiosis editum

Rain, M. 719

Reuerendo in xpo patri et domino. dño. N.
de schlepyncyz abbati et archidiacono In
kempnicz dño suo gratioso Paulus Nauis
arciū Mgē Salutem plurimam dicit.

Um ego sepius cogitareꝝ reuerēde pater ad quē
scribere illd̄ quidē ipm̄ latinū ydeoma! cui a religi
one nomē: et reē indiderim. Nō sine beniuolētia? quadam
mibi succurrit: atz in mentē venit dominatio tua. Cū ob
singlaria tua: eximiaq; lēarū studia: atz artes! quibꝝ a pu
ertia floruiſti. tū ppter beniuolētia tuā! qua cunctos fere
doctrine ceditos afficis: et āplecteris. verūenimūero vach
lantē diu p̄ me nutantēq; animū duxi! an mihi iā eā veni
dicarē audaciā / ne dicā licentiā / reuerendā paternitatē tuā
alloquerer scriptōe mea: atz adeo imbecilli. besit calamus
digitis: ac deinde celerē reuertit manū! scripturꝝ essem nec
ne satis dubitabā. Tūc itq; sñā pleq; inceptuz: laxiorēq;
scribēdi officio cursū pmittē. p̄fifꝝ benignitati tue! quādoqui
dem satis aptā habebā: ac demū cognitā humanitatē tuā
accedit eodē interdū me a fr̄e tuo audiuisse Martino ar
noldi de stolbergē! summa te cupiditate legē quecunq; ad
hūanitatē p̄ceptōꝝ accederēt. siue eēnt a prisicis scriptozibꝝ
siue a nouis elucubrata. quibꝝ tādē inductus animū p̄fir
maui. et ea maxime rōne qz p̄ religiosis / et scripserim: et
in lucem pdire voluerim Et quanq; p̄ alio cōfecerim pal
mū monasterio haud tñ dissimile ē! aut tuo i religioe: aut
etiā in situ loci ipius. Itaq; cū viderent mibi satis paria
attulerūt incitāmētū quoddā! vt de quibꝝ ante dubitauer
rim forti aggressus sum animo Rogo igit reuerēdā pa
ternitatē tuā / benigne iā tibi oblatū suscipias. legatq; siquā
dimissis arduis negocijs / velis tēpora p̄ te remissiora fere
re. Si repies aliqua iunioribꝝ (qui nouicy appellant) frae

tribus tuis pfutura/copiam ipsis facias legendi. sin mi
nus/inuenies saltē/quāti antebac / et fecerim reuerētiam
tuā. et sp facio. atz etiā recordor q̄beniuole/si quid abs te
poposcerim p̄cibus meis acquieuiſti/qđ mibi iudiciū ē/ fo
re tibi gratū mun⁹ meū tamenſi parū sit: atz minutū. fac
reuerēde p̄ tali ſuſcipias animo quo/ ip̄e ad te miſerim.
Et ſummo ſtudio diligētiaq; vbicunq; vſu venerit iuſſu
tuo: atq; mandatis parebo libentiſſime. Vale

Capitulum primū Qualiter religionem
petens Lū priorē loquit̄ Scholaris.

Venerabilis pater prior vir magne deuotiōis. di
gnetur paternitas v̄ra id humanitatis ostendere
officiū. Ut q̄ mēte gero apud vos edicere queam
Dri. ediffere quid voles Sco. anim⁹ ē venerāde p̄ religi
onē petere/et aīam potius curare q̄ vt antebac frequētia
quadā feceram corpi indulgē. ſupplico paternitati v̄re uer
bū p me faciatis/et ad dñm gratioſū et ad capitulum aut
ad eos quidē ip̄os quoz interē id curare me in religionez
recipiāt. et ego interim qđ mibi vīta comes ē vos in ora
tionib⁹ meis habebō Dri. vñ es fili. Sco. optime p̄ ſum
egrenſis Dri. quid te incitat/ vt in religionē ingredi n̄eaz
putas q̄ mltū dura eſt ſtrictaq; . et vt quiſq; teneat etiam
ſi nolucrit vehemēti caſtigatiōe cogit̄ Sco. incitat me ve
nerabilis p̄ timor dñi minatur ſacra ſcriptura improbis
eternā damnationē. Juſtis at̄ ambulantiſq; in p̄ceptis
dei p̄mittit viuere p̄petuo. qm̄ at̄ ſit difficile quāq; raruz
viuere in ſeclo eterna p̄mia p̄ſequamur/nō latet quēq; be
ne viuere curantē. hec cauſa ē potiffimū quidez me puo
cat. Velut amonitiōis voce clamitat intra religionē et vī
tam duces tutiffimā Dri. ſpūs ille ſi firm⁹ eſt te inducēs
a ij.

atq; ea mēte fers q̄ de p̄mp̄fisti certe gratulor tibi. equidē
in census esses diuini spirit⁹ igne. at vereor q̄ torres sit
nila cōstantia p̄ditus. cū triduū durauerit postea abitu
rus. aut illud metuendū censeo qd̄ desperatio quedā te al
liciat videlicet q̄ in mūdo alere forsitan te honeste nō pos
sis. aut quedā alia ratio quā manifestare reformides. ali
ud in se habens quā mō inaptum duristi. hoc quidē ip̄m
si esset consule tibi potius mi fili. vide diligent ne ip̄m te
fallas. nisi quis vitam carentem omni fraude p̄se gerat
fē esse religionis nequit n̄re. Sco. allicit me p̄ dulcissime
ad religionē pl⁹ quam dicere cōuenit oratio v̄ra. et si an
te hac expetebā huiuscemodi vitaz nūc eius amore flagroz
sed punctus vnus quo me tetigistis rectissime. quippe p̄ri
me mihi est desperatio. certe a mundo desperauī quasi ab
inuitamēto vicioz. recurro ad monasteriū vbi iter inueni
rē quo tutissime p̄fiscerer. ne illiusmodi vicia vnq̄ me p̄
pedirēt. hāc desperationē plane p̄fiteor. de spiritu torrenti
nescio aut volubili quid loquar. nemo diuinabit p̄ vite de
cursum durantibus. scitis q̄mollis sit: atz infirma mor
taliū natura. que ad p̄ius plerūq; p̄liuioz est quam ad
bona capescēda. is tñ mihi anim⁹ nūc ē me velle firmū ge
rere: atz ab illo nūq̄ discedere p̄posito D̄ri. loqueris vt so
lertem decet adolescentē. ego tñ etiam atz etiam te hortor
mentem tuam vltro citroq; examies. cuius condiciōis sit
an monachuz se gerere possit. vt nō peniteat te nouissime
facti illius. sed enarra ip̄m ē notū p̄ntibus tuis te p̄relle
gione laborare. Sco. optie p̄ est D̄ri. venisti huc ip̄is sc̄
entib⁹. Sco. sic ē D̄ri. placuit ip̄is sp̄ualem togam indu
eres. Sco. nō omnino placuit. sed nō mltū ip̄i inbibuere.
Postq̄ eis denudabā quid mihi cordi esset quodāmodo
filebant. sencientes me a tali instituto nō decessurū tandem
mltis p̄monibus habitis inquā me p̄pere ad monasteriū
iturū D̄ri. quid tñ p̄ntes Sco. dicebāt me festinatone re

uersurum Dni. mi fili gaudeo te habere talem animum.
at pri⁹ q̄ p te petam exponā tibi ordinis sc̄ti ac monaste
rii: et moze: et psuerudinē! ne postea excusatūri arbitrare
qz rituz monasterij ignorasses. p̄mum qñ intraueris eris
iunior. mozis ē vt oibus te p̄cedentib⁹ facies reuerentiam
sue tu maior natu sis in etate: siue doctrina excellas/ dum
modo illi in religiōe te antecū. tū mltos labores q̄ sem
per ptinet ad nouicios. tuū erit campanā curare: suscita
re q̄ sc̄es ad matutinas. candelas accendē: ac alia expedi
re q̄ sunt eiusdē ḡnis. neq; facies murmur vnq̄ oportet.
quippe dum ordo te recipiet p̄pria voluntatē renūctiares
necesse ē. nō tibi ampli⁹ sed monasterio viues. hoc est deo
sp̄ fuis in timore et obediētia. caritateq; erga sc̄es tuos.
hec rō ē que ducit in vita sp̄ali ad bñ btēq; viuendū. et p̄
parat saluationē anime nre qd̄ si contra faceres capitu
lū arduū ē rigore seruat/ incideres forte castigationē oim
aut in trāsitu sederes penitentiā agēs! quoad satis videre
tur supiorib⁹ tuis. q̄ si te nō domarent et maliciosum p̄ te
sim ageres in carcerē mittereris maiorē subires correcti
onē. p̄ais foret tibi sc̄ca potū aqua tibi ministraret: ieiuni
um tibi comes esset quotidie carceris. et nouissima p̄mis
deteriora. ē aliō q̄ forsitan te cruciabit. Nam frequent et
quasi omī hora audies campanaz q̄ ad horas canonicas
decantādas in ecclesiā vocat. vnū audies pulsum per dies
spaciū ad edendū vocans. et eo fortasse tpe nulluz habes
edendi appetitū. malles eligē si in te situz eēt aliam horam
vez cū sc̄ibus discūbes necesse ē. si corpus saltē inuiolatū
retinē velis. et item cibaria tibi aliquādo minime cōueni
unt. nam quibus asuetus es carnibus nunq̄ vescimur. sz
oleribus pisces rapis offis tenuis. oua nobis sunt delicie et
interdū pisciculi pauci. et si quando appeteres caseum ou
num vt edas bouinuz oportet nōnunq̄ recentez eligeres
datur aut molliculus aut putridus vermibus penetrat⁹

atq; etiam potum quotidianum bibere quonq; oportuerit
circūscripti sūt pceptis ordinis termī transgredi nō licet
omīsq; spaciandi amota ē delectatio. tñ p quoduis tpus
fueris vñ in choro vñ in cella tua. tum oīs tractatō ai erit.
atq; pterit vñ cantādo vñ libros legēdo. mature cubitū dis-
cedes. velis (vt autumo) potius adhuc vigilare puulā ho-
rā factas ipa non paciet pterea q̄ medio noctis spacio
surgim⁹ ad matutinas. itaq; vnū ē tpus manducādi vnū
dormiēdi: vnūq; etiā alia pagendi. haud silentio pretere-
ndum ē in vestib⁹ esse cinctis femozib⁹ ac corpe dormiē-
dū. nō habebis lintheamina in lecto tuo. aut ceruicalia de-
plumis. sz oīa erūt hirsuta hispidaq; illa quicūq; ferre nō
p̄t mōchū se fieri desperet. mltā adhuc in mediū essent du-
cenda ptim aspa a quib⁹ mūdani abhorrent: partim mo-
lesta et pene mollib⁹ intollerabilia. bonitatis at̄ grā obmit-
tam atq; vt paulo ante dixerā examia te ipm ea nūc quā-
dem plata sustinere valeas. equidē difficile corpi bellū in-
dicē eiq; penit⁹ repugnare: ac efficē vt corpi labori patien-
tissimū sit: hoc tu mi fili si patienti sufferre posses pmittere
rem tibi in diligentia meā. neq; nūc dubito qñ et capitu-
lū et dñs grōsus audiret te huiusmōi amoze inflammātū
Et miro quodā pposito incensum vt ingrederis in vitaz
sctām quin te susciperēt: et acquiescerēt petitionib⁹ meis
ac alioz: qui p te p̄cādo eēt solliciti atq; nūc quidez ad ea
quid respōdeas audire cupio? Sco. optie p̄virq; magnifi-
ce audiuerim em̄ vos ac plane iā intellixi. qđ hac ozoē ve-
stra institutū vel d̄ gladio amouē vultis: aut saltē intelli-
gere si quid in me p̄stātie eēt. ambigo certe cuiusmōi d̄fē-
diculū capiā. et scutū vbi inueniā ne aim meuz tela offen-
dant: si iā ardua sūt vt locutōis pductōe acustis. nūc ea
oīa leuia sūt ⁊ mollia apparēt. nullis me studebo tueri ar-
mis pterqm̄ fortitudine stabilitatis. verū vt vno vbo ex-
pediā deo iuuāte sanctisq; ei⁹: spero me oīa haud difficilē

facere. Idcirco vt ante rogabam adhuc omni opera supplex
oro p me intercedē pperatis Dri. faciā mī fili et qm̄ p̄mū
potero tu interim ad nouicios te aliosqz fr̄es recipies . illi
plane tibi enarrabūt vite n̄re modū. etiāsi nō nihil a me i
phabita essz obmissū locutōe Sco. faciā reuerēde p̄z sz qm̄
ad vos reuertar Dri. futuro oriēte sole fere iam meridie
elapso Sco. valete vir magne p̄stātie atz mei memor sit
supplico Dri. faciāz fili suauissime et tu cōstantiam retine
et vale felix.)

Ca. ij. quo pacto nouicij ceteriqz fr̄es sco
larē intrare volentē alloquunt̄ / nouicius.

Ene veneritis amice Sco. gr̄a sit vobis amplissi
ma No. equidē p̄fr̄ez futurā speram̄ vos religiōis
n̄re Sco. et quidē ego sperabā sed ip̄am facit tam arduā
dñs prior tanqz importabilē vt p̄pe desperassem . longuz
fecit smonē q̄ me deterrere ratus est: aut ea fecerit gr̄a. si
qua esset in me inp̄stātia hanc possz cognoscere No. antiq̄
ē ei⁹ p̄suetudo vt quēqz p̄ ordine qui laborat duro alloq̄
tur smone. sed nō vos pmoueat. nam oīa q̄ ip̄e verbis in
tollerabilia appellat lenia nobis et dulcia vident̄ Sco. eq̄
dez et ego dulcedinē sentio! et quasi illa q̄ acerba ip̄e autu
mat suauissima sūt eisdē qz velut leticia exultarē No. veni
atis videbimus em̄ an haustū vsq̄ replem̄. ac postea du
cem⁹ vos ad monasteriū vt p̄spiciatis. bibite et animo qui
dem audaci Sco. decet certe vt incipiatis No. at cereuisia
claustralis ē et forsitan meliore p̄us estis vsus . ille tñ no
bis potus ē Sc. certe optia ē cereuisia n̄ oīo substantiosa
est seruat tenuitatem mediocrē! eiusmodi cereuisiam plez
qz laudabam No. valet profecto et ego ita assuefactus

sum eam potare. vt cū alienam bibere debeo q̄ interdum
accidit/nauseā cōcipio. etiā si talem potū ceteri plurimū ex
tollūt nā poti⁹ bibo quā Kempnicen⁹ Sco. et ego quidē. nā
puent⁹ si huiusce vtitur potu bene hz No. p̄mū ad ambia
tum vos ducā in quo silentiū tenem⁹ nī magna mltū in
tercesserit causa. sed sub Ianuis data ē loquēdi facultas
quā pulcerrim⁹ hic fons ē. spiciam ne⁹ No. bñ poteritis.
Sco. quā recreactōz mibi p̄stat vt ipm illum fontē taz bñ
cerno expeditū. neq; iam mibi succurrit parē vnq̄ vidisse
bone de⁹ oisposite p̄magines. limpha h p os leonis ibi per
hoīs defluit. bibitis ne obsecro hāc aquā? No. potabilis est
pauci vero appetūt ex nobis. man⁹ autē hic plerumq; laua
mus Sco. cuiusmōi hoc ē viridariū No. herbe in eo cre
scunt odorifere cōducentesq; medicamētis. cūcte em̄ mor
bos repellūt ac queq; p vi sua Sco. eninvero saluam vt
deo et rutam p̄sopū abrotanū pollegiū mentā haud cete
ras nosco No. neq; ego in cognoscēdis herbis pitus sum
plures em̄ quā ego noscitis Sco. informis ille crucifixus
est. lapide⁹ eēt atz cor haberet ferreū/qui signo tli viso sal
uatoris n̄ri nō fieret p̄pensior ad deuotionē No. p̄be did
tis nā in speculatōe passiōis xpi est saluatio n̄ra spiciam
os eius incuruatū dū heretiti bobemie prauitatis in mo
nasteriū irruebant ac deuastabāt. quidā irrūsiōe in ipsum
rūpens atz os eius incuruans et file faciens. Nec postea
claudē potuit. fecit signū crucifix⁹ ligne⁹ quid em̄ verus q̄
mortē supauit faciet Sco. mirabilis de⁹ in factis suis No
vidistis nūc ambitū et ecclesiā videbitis Sco. rectē quidez
q̄obzē spiciam⁹. reuera edificii forte ē et ātiquoz ritu cō
structū No. iam aliū mūdus hz edificādi modū. at puto q̄
in p̄mitiua ecclesia mod⁹ is reptus sit om̄io lucida nō est
q̄ ad deuotionē plurimuz p̄ducit. sit em̄ fere sepe in seculo
vbi ecclesias hnt p̄sus lucidas. vt de diti hoīs libidini cū
inspiciūt gnātes plus cupidini opam dant quaz oratioz

mbus. et id in templo domini fieri nephas est et peccatus
mortale pnciesq; amie. Sco. verissimū id verbū ē ⁊ nihil
possetis veri? dixisse No. cōspicabimur nōnulla extra ec-
clesiam sequimī Sco. ac libens sequor No. ducā vos ad
flumen curiā nrām ferme subter fluēs Sco ē tāppe riū?
No. pfecto ē. nūc videte molendinū nrām Sco. video oīa
rite quidē atz optie ordinata/atz vt sentio aqua piscibus
habundat /vaganē ei huc et illuc qm pulcerrī piscicli. ce-
terū silua ppe ē. No. nemoza habem? circūcirca in hīc
feras in copia dū voluerit dñs grōsus (qđ ornamentum
ingens ē monasterij) in venatione oblectationem suscipit
Scola. vbiq; vt cōspicor aut nemoza ibi sunt aut trunc-
cat? campus. nempe si bñ discerno olim quis pter vastita-
tem nihil quicq; inuenisset. No. omīs hec tell? q̄ sub im-
perio ē monasterij quōdā loc? erat nemorosus vastus :et
omnib? fere inaccessus. at postq; diuini spūs igne inflam-
matus is qui p̄mū tugurium hic p̄fecit ⁊ vitaz celibē egit
monasteriūq; fundabat nemus etrūcatū ē: trunciq; extir-
pati. adeo vt notū nūc ē ville edificate sūt. Sco. volo aut
eos qui villas habitāt paucos possidē agros No. habent
agros p victu. ex quib? siliginē recipiūt triticūq; et ordeū
ac etiam alia frumēta vt dño soluant censum! vtq; nullā
paciant penuriā. nōnulli ex ipis vēdūt: quozsē ampliores
possessiōs sz vt verū fateor mlti pl? student l piscinis: l pa-
bulis pecorum q̄ campo e quib? haud mediocrē fructum
suscipiūt en planicies illa q̄ se obicit neq; mltū t̄pis decur-
sum arbustis erat vestita. Nunc vō camp? ē et fertilis: et
fructuos? magnūq; coloni ex eo alimētū suscipiūt. et ps.
quedā ad nos p̄tinet. Nūc p̄gam? ad alia. illic balneū no-
strū ē Sco. quotiēs balniare soletis. No. semel in quinde-
na Sco. et id satis ē quidē p necessitate No. nū et orzeū
satis magnū ē? Sco. ita me deus amet No. pecorum istic
tura agit et domus ille p familiarib? sūt q̄ equos: q̄ vaq;

ess quiqz porcos aliqz alia pvideant que suppeditat ad
vsum nrm Sco. nlla certe vos deficiunt: q et nata nunc et
necessitas desiderat caucioneqz et pvisione reb⁹ in oibus
habetis. qua pulcri pavones sut et q pulcerrime ale cau
dam extendit et ampliat velut rota pfice velit No. pstat
nihilomin⁹ visui delectatione sz nobis illa omnia sut ma
xime tn pavones tenem⁹ qz vermes auferunt Sco. multitu
do pulloz est No et opepciu est mltitudinē ouoz pariunt
na carnib⁹ raro vtimur/ eo nūc frequēti⁹ ovīs tanta vero
concio qualis in couētū nro est quātaqz hic alitur copiaz
sp requirit Sco. sed quis domos illas habitat? No. taber
na communis est. piter opifices habem⁹ sutorē sartorē ac
quā plures qui artificio et māib⁹ vlu necessaria acquirūt
Sco. satis ē me illa pspexisse. si cū grā obtinebo: qd impe
tratū iri spero/ tū cetera cōspiciā No. anim⁹ vobis: ac spes
impetrādi bona sit nequaq⁹ dubitet. atq nūc animaduer
tite neminem accipim⁹ nisi fecerit idē ter petitionē et id iā
vobis cautela sit pibus vris si pma facie nō cōdescende
rent Sco. qobrem obsecro No. regla in se hz Sco. quid
tū fiet qn pncipio spe frustrabor No. redēdū ē et pces m⁹
tiplicare. et cū pstatia videmus alic⁹ rogatus ei⁹ exaudiū
tur Sco. optime facitis mi dñe. Nam pms cuz depul⁹
fuissem rogatib⁹ ni nota mihi eēt nō fuissem reuersus.
No. res magna q durare diu debet vnis nō debet pib⁹
temptari tantū veruetiā mltiplicibus Sco. nō min⁹ res
magna nō paruo eget labore. sed magnū mihi denegatio
ipā incussisset timorem. atz quā vebemētissime timuissem
etiāsi rogassem sepissime q obtinuissem nunc⁹ No. neqz
reuera repudiacionis ipā sit causa denegatio. sed qm insti
tuta impms nra hoc exprimūt Sco. de his q nūc satis
atz etiā habūde et audiui et scio. vnū restat q ex vob⁹ in
telligē cupio No. et quid istd ē Sco. expone queso qd cē
ses grauissimū in hac religiōe No. surgere ad matutias et

nō indulgere somno vt equum foret Sco. istiusmōi mō
lectiam spero p̄suetudo tollet mihi nō diffido. s̄ ē ne aliū
oro/pter ista q̄d me lateret No. nihil quicq̄ p̄ter ieiunium
q̄d om̄ib⁹ religiosis p̄mune ē Sco. satis habeo mi dom̄ie
ago gr̄am ingentē vtrūq̄ res vnq̄ se habuerit si p̄desse
potero faciā sp̄ No. gr̄am postulo nullā nihil em̄ p̄meris
tus sum vez q̄n fraternitatē nr̄am p̄fitemi tum sc̄nciet
quātus sit int̄ nos et amor et dilectio Sco. ad p̄ntes ibo
atq̄ illa etiā eis narrabo. qui faciles si erūt et p̄stiterint ad
iutorium q̄ p̄mum reuertar. aut si nō p̄descenderēt p̄posito
meo/dabo opam ego p̄memetip̄m nihil me vt remoretur
et dēū spero eē adiutores No. nō dubitet dē? p̄uidebit : et
taz diu vos adiuet q̄m diu ip̄m imploretis Sco. valete
mi dñe No. et vos valete feliciter.)

Ca. iij. quō loquunt̄ q̄n p̄mū q̄ vestire so
lent et vocetur scolaris vbertus loquatur
q̄ p̄imum cum priore. prior

Audeo vos vberte saluū redisse **Ab.** optie p̄ vos
saluū inuenisse nō mō gaudeo verū etiā plurimū
letor **Pri.** quid boni narratis. aut quales success⁹ fuerunt
fortune v̄re **Ab.** id q̄ nūc narro nō magnip̄dendū ē ne
q̄ certe sp̄e in fortunā posui meā. ip̄a illa plerūq̄ mortā
les seducit at q̄d in animū induxi meū vos nō latet itaq̄
iā reuertis/pans me obtinēv̄to p̄sidio. vt vitā tā mūdā: tā
q̄ scāz induē possez facite optie p̄ vt mea i vos ē fiducia
Pri. quarū cupid⁹ estis rerū mi fili **Ab.** religiois ac vite
v̄re **Pri.** cēsebā aim v̄z imutatū eē. q̄n q̄dē p̄raxistis ve
niēdi t̄minū **Ab.** absit a me scel⁹ hoc ⁊ q̄dē loq̄e vt p̄mit
terē alq̄d ego ac sax nō facerē. s̄ peto ignoscere q̄ die no
minato non reuē? sū res haud pua me p̄pediuit v̄e mihi
pens ad v̄sabat̄ amici obstaclō eē putabāt q̄suerūt causaz
quisq̄ p̄vi sua velut (nodū in scirpo) q̄ me ip̄edire valerēt

Pri. potuistis aut omnibus resistere. Ab. sic est reuerens
de p[ri] Pri. magnū signū ē constantie et deus faciet vt in
effc[us] ducatur spes v[est]ra: verū effcistis ne quicq[ue] vos nūc
impediat Ab. omnia prozsus nihil me ampli[us] sollicitat qm
liber mō in religionē ingrederer. atz ideo d[omi]nationē v[est]ram
quā maxime oratū facio. adiutor sitis auxiliatorq[ue]! vt im-
petratūri valeā. atz etiā ordinem istū sanctissimi bene-
dicti ingredi Pri. faciam et quaz mox vberte si ex animo
illa ploqueris Ab. exintimo pectore hec reuera p[ro]gredit[ur]
locutio. Pri. p[re]stolabim[ur] interea quoad reuertar. si domi-
nus grōs[us] vterē ocio v[est]ri nō eē[m] immemor. feci qm[od] por-
tui diligentia vberte. supplicabaz d[omi]no abbati! vt inspiceret
cōstantia v[est]ram demūq[ue] adiūxi vos in indignationē et pa-
rentū: et amicos p[ro]pter hoc p[ro]positū incidisse. quaz obrem
et clemētia deberet vobis. et humanitatē ostendē Ab. su-
auissime p[ri] quid tū d[omi]ns grōsus Pri. difficilis ē omio ni-
hil spe[re] dedit Ab. mi p[ri] duz detis responsū! penitus for-
te denegauit Pri. nō denegauit oio sz ayt se deliberaturū
atz etiā visurum nūc vos surgatis igit. ad ip[s]m vos duco
Ab. tot[us] tremo insuet[us] loq[ue] ap[ud] magnificos viros qual
d[omi]ns n[on] gratio[us] ē. timeo me p[ro]sus in p[ro]spectu ip[s]i[us] obmu-
tescē Pri. fortem recipiat[is] animū ne pusillanis videami
Ab. ut verecundia nō obstaret. sed q[ui] dignitatis eius sunt
p[ro]dicata queso Pri. gratio[sum] ip[s]m appellabitis p[ro]pulsate
metum hunc totus iā mutatus est in facie color. non em[en]
adeo metuendū ē. qz ip[s]e hō māuetus: et p[ro]human[us] secuz
vt cū puero (vti fertur) septēni loqui poteritis Ab. factis
stis mihi aim et firmum quidē)

Abbas loquet cū vberto et p[ri]oze:

Alius sit aduent[us] v[est]r[us] amice Ab. gratiose d[omi]ne ha-
beo vobis grā[m] quā maximam Ab. qd ē vobis
nomen. Ab. vbertus Ab. bone vberte quid cupitis

me et rogo etiā nūc causa dei fieri ad religionē vram me
recipiatis Ab. religionē petere nō puerile ē. aut abiectum
quoddā. res magna ē ordo nō magnorūq; laborū ⁊ inge
nū conatu plena. popus ē quēq; in ipas qui ingredi volu
erit antea plurimū deliberauit. vt nlla postbac penitudo
sequat. vos at̄ adolescens estis nescio cui⁹ stantie et quod
animodo etas v̄ra molliciem p̄se agit. vereor ne faciatis
q̄admodum mlti fecere. qui cū obtinebant a nobis vt ve
stirent habitu n̄o suo tpe exierūt. t̄les em̄ torrens. nō spiri
t⁹ sc̄ūs mouet ad religionē Ab. nō de turba illoz sū gra
ciose dñe. qui variū mltiplicē animum habēt. institui me
cum vitam religiosā amplectar. et nūc me a tali discer
surum p̄posito enitar certe q̄tū vires mee valeant ne mē
tis vnq̄ mollitudo aliqua in me habeat imperiū Ab. lo
quimī satis modeste. ac discrete at illi in quibus periculuz
fecim⁹ vt ceteris min⁹ fidei haberem⁹ effecerūt. equidez si
nō immutaturus essetis institutum hoc animi vestri ego
p̄berē consensum. etiam dominus prior quam diligentis
sime p̄ vobis rogabat. ignoro an quippiā bonitatis inge
nij v̄ri p̄spererit Pri. feci gr̄ose dñe. atz etiāz adhuc facio.
spero adolescentē solertē et esse facilis nature. ac induto
habitu crescere in deuotū fratrem. idcirco gratiam vestraz
rogatā volo in hac mihi acquiescat peticiōe. eundē videli
cet recipiatis ad ordinem n̄m. Ab. frater prior nimum
m̄ltiplicetis p̄ces. si vobis satis p̄spectū eē videt̄ ego p̄beo
p̄sensū meū. sit ergo in māib⁹ v̄ris quātū mihi de potesta
te datū ē. nūc vt a capitlo impetrabitis vigilādūz ē. bone
vberte p̄ces iā v̄ras p̄pter dñm priorē qui mihi f̄c est in p̄
mis carus exaudiui p̄fco m̄ltiplici instetit rogatu quoad
obtinuit vos videtis qualis res in monasterio ē. sum⁹ et
paupes. et diuites. paupes qz nihil p̄riū possidem⁹ nllus ē
aut⁹ aliqd eē suū dicē. ne p̄rietari⁹ vocet̄. d̄tes v̄o appella
mur nā q̄sq; f̄m oim p̄ticeps ē rezq; i mōsterij possessiōe

sunt. itaq; vos p[ro]fessionē cum feceritis tantum possidebitis et quidē iure de reb[us] n[ost]ris familiarib[us] quantū ego In cōmūi utamur oēs necessitate n[ost]ra nō quidē ab utemur ac q[ui] ut vno verbo expediā q[ui] p[ro]cat[ur] estis a me obtinuistis in me aut solo situm nō ē mltū in hac re capitulū h[ab] agē ideoq; ad ipsum vos remitto P[ro]ri. gratiose d[omi]ne gr[ati]e vobis sint q[ui] p[ro]ces meas ad vos porrectas p[ro] adolescēte illo nō estis asp[er]natus U[bi]. et ego gratiose d[omi]ne nō quas debeo q[ui] dem sed quas valeo gratiaz acciōes ago U[bi]. numq[ui] ali quis me potuisset induxisse aliquo s[er]mone. ut cū homine in tāta et dignitate p[ro]stituto: et etiā potestate tā b[on]i aliquid tractādum ess[et]; nisi experiētia id nouissem P[ro]ri. num et anteā dicebā q[ui] humani ip[s]e esset ingenij U[bi]. quo pacto aut apud capitulū loquar P[ro]ri. vocitabitis eos dignos. patres reuerendos viros deuotos p[ro]bitate p[ro]ditos. et ratio vobis habenda est in omībus q[ui] plures illic sedent qui a vobis diuersa etiā queritabūt. ex sententib[us] quidam quibus p[ro] arbitrio suo U[bi]. accingam me quantū potero P[ro]ri. pulsabo ut capitulū iam cōgreget sed me intereē necesse ē U[bi]. reuerende p[ro] ut mei reminiscamī in bono P[ro]ri. faciā v[er]be supplicastis capitulū agregarē. feci. siquid tractare habetis date in lucē ut d[omi]ni intelligāt U[bi]. reuerendi p[ro]es v[ost]ri q[ui] humanissimi supplico dignitatib[us] v[ost]ris me in religionē v[ost]ram accipe dignemini. et ut id faciatis p[ro]pter deum oro P[ro]ri. abscedite nūc paululū ut inter locutōes fiant fratru U[bi]. v[er]o vos antehac me rogastis mltiplici v[er]bo in p[ro]mou[er]e v[ost]ra nō dessem. laboraui p[ro] vobis quantū potui et apud d[omi]nū gratosum et apud capitulū. extuli virtutez v[ost]ram ac deuotionē: adeo ut vehemēs omīs cepit amiratio at spero q[ui] sup[er]abit hāc omīem bonitate v[ost]ra amirationē querūt aut fr[at]res satis intellexistis nec neq[ue] facere vos oportuerit in religione n[ost]ra. et itē si grauiora his aliqua incidērent an ea parato animo tenere velletis: si clau[is]tro como

dum aliquod inde esset euenturum **U**ber. reuerende pa-
ter prior audiui aliqua cōmunia que putatu facilia sunt.
factu spero mihi facilioza. siqua tñ aut his similia aut ma-
ioza acciderēt facerē ne an nō haud iudicio meo relinque-
rem sz maioz meoz et superioruz qui talia graui pēsatione
iudicarēt **P**ri. retineatis in memoria quid vos hēe p̄mū
oportz **U**ber. quid nam reuerende p̄ **P**ri. vestitū scz tu-
nicas duas mappam cantaz scutellas duas stāneas p̄tes
rea q̄ lectū concernūt cervical e plumis cōfectuz et lectum
ad substernendū de lana viliozi abrasa a pannirasozib⁹ p̄a
nosqz duos lintheaminū instar patos **U**ber. omnia p̄sto
sunt optime p̄ **P**ri. discedatis modicū. interrogauī fr̄es
om̄s vberte atz om̄s induxi vt cōsensum p̄berent ne spe
frustra remi v̄ra. fuerūt beniuoli om̄es. et si vobis videbit̄
vos sñ moza nūc amicare aggrediamur **U**b. placet suauis-
sime p̄ et nihil grati⁹ certe possz euenire **P**ri. p̄ueni fa-
ciez meā vt ego video sic quoqz et vos. p̄fecto habitu mo-
nachus estis corde aut ignoro **U**b. sum ita me de⁹ iuuat
et ero cū p̄fessionē fecēo verioz. idqz sanctū b̄ndictuz spero
adiutuz. **P**ri. p̄firmamini in bono p̄posito. atz deum non
desinite p̄ cōstantia exorare mentis v̄re implorate beatif-
simum p̄rem nēm benedictū is potens ap̄ deū est et nllā
demonis suggestio poterit vobis nocere **U**b. faciam p̄stā-
tissime p̄ vosqz oratū volo in ōzomib⁹ v̄ris me habeatis.
ne callid⁹ et nozius humani generis hostis nōnunq̄ mi-
hi nocē queat **P**ri. faciā ac libens nūc vestit⁹ estis et or-
dinē obtinuistis nēm p̄ quo tantope supplicastis sitqz vo-
bis ad salutem anime v̄re **U**b. facit deus optime pater
et p̄ hoc pietatis munere in orationib⁹ meis quoad vita
comes fuerit. vestri semp er ero memor.)

La. iij. quō loquunt de cibarijs et duo sūt
et alter **D**irenus et alter **D**inellus vocat⁹

Stimabam nos alia habere hodie sed his omni-
nibus semp vescimur Di. et mecū ipse cogitavi in-
mensa causam reor. Nam volum⁹ omnes adulari supe-
riorib⁹. omnes loquamur ad volūtatem eorū ip̄m̄ senes-
tū iuniores nō audent quicq; verent ne ī iram incident ip̄o-
rum. itaq; res sp̄ minuit Mi. p̄be dicitis autumabā hō-
die pisces nos habere vt quondā fuit sed frustra expecta-
bam. offis et oleribus nos nutriūt Di. fauorem h̄z mḡe
coquine dñi gratiosi. existimat quasi omnia in eo essent si-
ta Mi. habet de nobis ioculariū ludum videat vero ne fa-
uorem amittat certe fieret ridicul⁹ Di. census habem⁹ et
tributa q̄ plurima. quis nā cōsummit si bene penset om̄ia
decima ps nobis nō cedit veniūt equites pditissimi etiam
nō nūq̄ hōies h̄s patēt fores n̄re. h̄sq; om̄ia parata sūt
comedūt potant nō modo p̄ necessitate. verū etiam libidine
alim⁹ eorū equos. ip̄is gratiā habem⁹ q̄ huc venerūt etiā
si latrones sunt oimq; malorū auctores Mine. illa sic esse
apertū est at sepe numero exclamaui ego. q̄ n̄ trigint illi sunt
qui deuorant bona n̄ra ac si p̄ ip̄is nūc fundatū esset mo-
nasteriū. et quod deteri⁹ ē aliqui olim bellū nobis indix-
erunt. magna manu pecora ceperūt. deuastabant villas et
agros. incendia fecerāt colonos quosq; aut necabant. aut
in carceres turrestq; ac p̄pedes p̄icerunt. qui cū appropin-
quant dam⁹ obuiam ip̄is ceteris etiā nobis sunt cariores
at fr̄ibus qui chorū intrans: qui canūt celebrant mortuorū
requiē petunt viuētib⁹ pacē: vniuersis veniā et misericord-
diaz implorātes. ip̄is quidē illis panis frustum quoduis
in os numerant Di. nihil veri⁹ dicere potuissetis om̄ia ve-
ro illa p̄pter melius faciunt. dilecte frater scitis em̄ quam
p̄mpti p̄dones ip̄i sunt ad inferendū monasterio bellū. in-
fensi nobis sunt. importuni. et nisi dñs gratios⁹ retineret
amicitiā illoz nūq̄ esset pax. idcirco ne mai⁹ malum acci-
deret beniuolentiā eorū retinem⁹ necesse est Mi nemo hoc

vituperabit. sed psimoniam habere cum fratribus nō lau-
do. et sumus tanq̄ equi rusticoꝝ qui p̄ lucro sūt. id ē sax
facē debem⁹ his qui bona sua istuc legabāt. ac ml̄tis ante
annis e vita mortaliū migrabāt **Di.** nō min⁹ tetigistis rē
īpam. s; magna fr̄ib⁹ oio non ē penuria raro quis de men-
sa surgit esuriēs **Mi.** quid dicā de caseis om̄ez hāc nobis
immutabāt psuetudinē. vt in mēsis spacio quis caseū ha-
beret. nunc cuiq; n̄m ad scindendū portat neq; in hoc co-
modū n̄m. verū dantis explet auaritia **Di.** factū hoc ego
nō magnipendo. accipio sp̄ vt cōtentor. frustum eo ma-
ius scindo itaq; nullum in me habebit lucrum **Mi.** credo
quid de ceteris qui nō libent caseis vtunt. h̄j em̄ siq̄n ami-
ci eoz visitatūri curarēt haberēt īp̄is honozē vt ostende-
rent. nūc vero nihil h̄nt quo liberales sese demōstrant **Di.**
renē supiores n̄ri p̄ fr̄ib⁹ eē caseos psertim meliores illos
nō p̄ hospitiū. quisq; adueniēs cognat⁹ nouit nos eē mo-
nachos quoz interest nihil possidē **Mi.** nō magna at est
bonestas monasterio n̄ro euentura. nempe qui de mēdico-
zum sunt religione h̄nt amicis (dū eos visere studēt) ho-
nestatis gratia quippiam apportare nos nihil. illis paupes-
riores sumus quis sane mentis nō ammirabit **Di.** nolite
fr̄ offendere p̄zes n̄ros. talia p̄ferre ptumelia ē. quippe cū
seniores īp̄i sunt sciunt experiētia q̄ nobis pueniunt. ⁊ qui
officiū puidere habent. n̄m certe est īp̄is acquiescere **Mi.**
et ego quidē acquiescam **Di.** p̄be facitis)

Alia locutio dinellus.

Rater mirene apposuistis hodie illotaz mibi scu-
tellam coclear immūdū. scissoziū maculatū id quī-
dem īp̄m displicuit. et nisi charitas n̄ra obstitisset ira fuis-
sem incensus **Mi.** optie fr̄ si obtigit p̄fctō minie fecerim
psulte. et capit me āmiratio uehemēs quō casus ille euene

rit nam estimabam me omnia bene p̄spexisse at nunc sen-
cio celeritas me impediuit. nā festinabā in ope parcite fra-
ter dinelle dei cā Di. faciā libent. vey id timebā ne p̄ hoc
obprobriū mihi facē studeret. tñ negligētia v̄ra in hoc cer-
nit. neq; vos later. ad quēq; nēm ptinere diligenti⁹ p̄ficiat
qd̄ alteri dz quā p̄riū negociū. Mi. fateor in hoc peccatū
meū feci tñ insciēs deinceps ero caucior. vos tñ oratuz fa-
cio si dei ob amorem dimisistis vt nō obiectatis amplius.
Di. faciā p̄mū at qñ vidi p̄cepi huiuscemōi nausēa vt vo-
mit⁹ p̄rim⁹ erat. tñ m̄lta voluebā aīo. creuit cor iram p̄
uocās rō vō vicit. cogitabā em̄ nō parz dz fē quisq; fēi. et
statim ignoscētior fact⁹. sed qd̄ p̄memorauī nō iniq; s; fra-
terne feci. spero vos fraterne accepisse. Mi. in p̄tē om̄ia in-
terptoz meliozem. etiāz si quis me obiurgat p̄terea vobis
grās habeo. atz etiā magnas valete. Et vos charissime fē

Alia locutio Mirenus.

Allidus estis fē. interpretandēduz hodie habuistis
p̄sces ego at̄ carebā Di. cepi de reseruaculo meo.
quippe sic censeo q̄ fuat dū p̄t dū eget aliquid reperiet. om-
nia at̄ si degluciant dum apponant nobis cū nihil apponi-
tur carem⁹ Mi. optie opinamī ac meli⁹ intelligit. hodie
certe cogitabā qñ vos comedē vidi. ille sagax ē et soler-
cia n̄ carz vt plerūq; recludit cibos meliores nō deuorat vt
p̄m̄lti solent p̄pter gulam explendā. sed potius p̄necessita-
tate v̄it Di. etem̄ mea fert s̄na quāto ip̄a sūt cibaria esu
meliora tantaq; p̄cius sumi debeant. itaq; duce m̄ sequimur
naturam. nā multo pauciores p̄turit res p̄ciosas quā vi-
les. omni nascit in orto infelix v̄rtica. at in locis culciorib⁹
mollia crescūt. viola hoc quoq; a medicis audiuisse nō tñ
beniuolētia in mentē venit. cū appetitu cessandum esse cuz
ferculis v̄timur delicatis qui em̄ immoderate sumit p̄m̄t

tos morbos subire solet **Mi.** optime frater quando saturatus omnibus cibarijs ita vt esuriam nullā sentio . iam cum delicata afferunt promptus appetit⁹ est / ac si antea nihil comedissem nihil in residuo reliquo **Di.** haud parū corpori officit si satur comederitis **Mi.** estimetis autē nocere **Di.** estimo et id vere scio siquidem illiusmodi ferculis natura gaudet nimirū attrahit antequā digeritur ac inde crebro podagra generatur crebroq; lepra p̄inde diciores in mundo delicate lauteq; semp̄ viuūt raro gaudēt sanitate . ni assit frequentia quadam medici vigilantia **Mi.** hui⁹ quid narratis . equidē incussistis mihi nauseam abhorreo em̄ a talib⁹ amplius cibus **Di.** abhorrendum non est s; sumendus parce . atq; ita vti nō abuti licet **Mi.** modo non miror escas illas ceteri cum careant vos habere et ego q̄ nunc pariformiter faciam **Di.** in reseruaculo meo nuces adhuc sunt . suntq; pira poma pisces . cogito frequentē mecum in edendo rationē esse habendam . ne cibus qui sanitatis causa recipit in morbum vertatur . neue potus egritudinem inferat **Mi.** et ego om̄i rationis conatu operam dabo et vos sequar **Di.** si sapitis certe ventri dabitur ad sustentationē nihil vero ad voluptatē **Mi.** nunc causā ego cognosco impulsus v̄ri . q̄ plerūq; vobis sunt et pisces et alia cum ceteri deglutiuere . et reuera⁹ mihi creditu verisile est **Di.** vultis adhuc ostendam vobis nuces poma et multarū arborum fructus quos reseruabaz ante quindenam cogitandū est eos ipsos fructus datos nobis esse ad refectationē . itaq; parce debem⁹ sumē . qui vero recipit quantū vsus ip̄e appetit nec cesset donec venter tumet . et in gutture quasi alius generatus gustus / is nociu⁹ sibi ē et naturam debilitat suam v̄ q; eo infert **Mi.** gratia sit vobis amantissime frater de tam salubri eruditōe uestra . et bene mihi q̄ hec audiui que profutura esse spero valete **Di.** et vos perpetuo .)

Alia locutio mirenus.

Rater dinelle notastis intercenādum quam turbe
visum in nos mgē coquine contulit. oblique vidit
velut si fuisset ira concitar⁹ causa vero me latet **Mi.** vul-
tis vobis exponam! **Di.** exponite queso pcare frater **Mi.**
caseos attulit duos alter recens: putridus alter erat. et fe-
re omnes de recenti scindebant et pleriq; frustra magna. ar-
bitratur ipse in rem non fore atz id qñ noui vix a risu me
continere potui sed eo plus accepti de caseo melioze **Di.** ne
ipm quidem iuuat. etiamsi omnem ostendit pccitatem. ex-
istiat forte q; sui sunt casei. nobis alia longa est sententia
Mi. crastina luce attente animaduertetis et profecto me
inuenietis nihil eē mentitum **Di.** faciam equidem et si ple-
ne istud intellexero frustū accipio eo ingencius. nō enim
de manibus eius euenit bona nostra sunt. qd si ei difficile
est adiutabat veterem abdicare psuetudinem dedisset vni
cuiq; quod suū fuisset **Mi.** pbe narratis. nam vt conuen-
tui aliqd possunt detrahere illa et itē alia incepta sunt. et
officiales nostri fauoris gratia dño ad aures currunt gra-
tiose suadentes fieri quo antiqu⁹ mos abicit. quod comu-
nitati est detrimentū. q; si omnes eiusdem ani essemus atq;
psily certe hec ipsa non pateremur **Di.** clamāt omnes ob-
edientiam esse tenendam. et cū maior ps consenserit et ipi
impms seniores nihil pfert iuniores repugnare **Mi.** ita
q; inter nos discordia facit vt mltā amittam⁹ que iure cre-
dere nobis debent **Di.** deus bene vertat in me posituz nō
est. doleo certe siquid aduersi acciderit mea tantum inter-
est superioribus parere si bñ regūt bñ quoq; habebunt. si
male penam non euadent. tum cum dixerit iudex ite bea-
nedicti in regnum patris mei. maledicti in ignem eternuz
Mi. optima ē sententia vestra pulsus est ad primam va-
lete **Di.** et vos feliciter.

Alia locutio mirenus

Emper nobis apportantur oua danturq; ad cibū
quottidianū. nō mō non libent̄ ip̄is vtor: s; inuis
tus. q; ip̄a respicio **Di.** ouis p̄fecto carē vnq; nequim̄ e q̄
dem si vt caro sic et oua nobis interdicerent̄ cūctis mise
riozes essem̄. tñ p̄ter pisces null̄ eēt cuiuspiā reputatiōis
monasterij cibus **Di.** pisces ego laudo quib; nisi delecta
rer nec vllō me pacto ad claustrū istd̄ dedissem: oua mihi
p̄traria. ab olerib; mltū abhorreo. nec in offis magnā ac
cipio delectationē **Di.** corpi p̄standū ē sacris ministerium
p̄bere queam. nō vt gula; expleam; sc̄m̄ amplectamur
ordinem. nō vt ventri seruirem; velut pecora s; vt deū in
om̄i timore p̄ oculis habem; oīa q̄ carnē at; aim titillant
aut puocāt ad libidinē. aut ad alias voluptates abiciam;
Di. vera p̄dicat ozo v̄ra. at ne nimis fiat matimope pro
spiciēdū ē. at; qm̄ ne in medio cadam; itinē vt equis nims
um astrictis frens laxanda sūt/lor; vt nō ledat. ita ē nob
ea quidē q̄ duriciem p̄se ferūt mollienda sūt **Di.** nimium
onerat; in via deficit. nihil at; religiōis n̄re cerno qd̄ im
portabile ē **Di.** oīa portabilia sunt fateoz sed alter alteri
us fragilior ē natura. itaq; nō om̄es possimus oīo nec ea
singlis eade; data ē p̄plexio **Di.** maior in vno repitur (nō
inficior corpis) valitudo quā in alio. sed quis in vobis est
defect; **Di.** minimā huius rei ad me partez refero. id tñ
vnū palā dico nō de forciozib; me eē. neq; ea ate q̄ multis
cōueniūt mihi cōpetē **Di.** siquidē vera si p̄dico om̄ib; estis
tenerior **Di.** scio quid me angit. ac etiā quis sit dens nūc
quē doleo nō ignoro **Di.** iā palescit facies v̄ra credo equi
dem ex dentū euenire dolore **Di.** nisi religiōis nūc. p̄hibe
ret p̄ceptio. forte ad manus v̄ras locutiōes responsurus
eēm **Di.** neq; in quo illa ptulit animo. s; miroz cū eā in vo
bis nature p̄sensistis debilitatez. q; in religionē etiā arcte
b iq

ac religiosissime tenendam ingressus estis. Mi. dicaz fra-
ter amor multa facit ad nullā rem mūdi quam ad ordi-
nem n̄m p̄p̄nsior eram Di. et amor p̄suetudinē facit le-
uem om̄iaq; tollit Mi. nō nego quanq̄ p̄cessū ē si rationi
b̄ pugnē qz naturā auferre nō p̄t. Di. phorū ē rationib̄
pugnare Mi. nemo me induxisset frater qz credidisset vos
esse tam facciosum Di. nō debetis p̄moueri. oia optimo lo-
cutus sum animo nō litigationū cā de p̄mp̄si. valete Mi.
et vos quoq;.)

La. v. quo pacto loquunt̄ cū relaxandi
animi gratia ad ortos vadūt. Mirenus

Pero nos ad ortū ituros hodie atz etiā animos
occupatōe dēp̄s̄os releuare Di. inducta p̄suetudo
est f̄res isto iā tpe spectare medio ortos: viuāq; crescentia
plantaz Mi. ec morē hūc puto eē immotū Di. p̄rior sepe
numero rigid⁹ n̄a p̄uilegia minūē studet vt ecce. vñ p̄o
gredit̄ cū fr̄ibus aut quozsum meatū dirigit Mi. certe or-
tuz petit exulto gaudys. sequimī ego vt vna p̄ficiscamur
Di. sequoz ercle Mi. quis mō eā repēte memorē fecit mi-
tez mibi vt de hac re loquerer. videte viridis ort⁹ ē atz etiā
gramia letase ostendūt. et itē canoze n̄as aues cōplēt au-
res. dulcis sonitus. cantusq; laudatōe dign⁹. gaudete fra-
tres: et tepidos animos resolute hec hora nobis optia est
Di. vbi vultis p̄sedebim⁹? Mi. oim̄ s̄s̄ia ē subsalice viridi
tegm̄ineq; ei⁹ quiescam⁹ Di. salices floze carent amenita-
teq; ipius. cernite pomū quādulces aspectus p̄stat odorē
nobis dulcissimū Mi. maior natu estis fr̄ dinelle nos pa-
rere est equū. igit̄ p̄sedeam⁹ et ventulū leuem gratanē huc
flantem accipiam⁹. Di. acturi nūc quidnaz dicite sumus
Mi. quisq; aliqd adducat qd̄ p̄ se refectionē gerat Di. op-
time opinamī incipiat̄ et voto v̄zo non aduersabimur.
Mi. vos incipe iustū est auctoritate senectutis. et qm̄ oim̄

fere habetis rerum experientiam. dicere locūda^s vos et me-
moratu digna nemo negabit. **Di.** callid⁹ ē ille et quābe-
ne posset simplici mentē releuare. nō is sum qui ozoē v̄a
inani decipit **Mi.** dicite queso sum ne mentie⁹ **Di.** nō di-
co v̄m ē iudicare quo ex fonte pcedat locutō v̄a **Mi.** ne-
minē diu petim⁹ neq; res magna ē fabulas ducē inaptuz
si omnib⁹ videt̄ patu⁹ sum **Di.** null⁹ repugnat si p̄terea
vobis cordi ē incipiat **Mi.** animaduertite q̄so et audite
nūc quid dicitur⁹ venio. olim q̄n saluator nē hoīm ob salu-
tem mltas terras obambulasset. ac princeps aploz vna
secum pficiscēt b̄tūs petrus. dilexit dñs paupes apud eos
plerūq; hospitari voluit. petr⁹ at famelicus ad locupletes
crebro suasit diuerti. accidit vt die quodā p̄sumpto prope
crepusculū in villaz ingrederent̄ domus se paupis obiecit
edesq; diuitis in quib⁹ nupcie celebrant̄. inquit dñs petro
vbi hospitalitatis ius recipiam⁹. cui petrus dñe dom⁹ h
alta et cōluisa forsitan agūt et horas letas ingrediamur
inā beatus petr⁹ fame torquebat̄ sese saturatuz in domo
diuitis sperabat. at; huic dñs cui omnia manifesta. petre
inquit diuites pauperiez aspnant̄ et si me audies casa illa
erit hospiciū n̄m. at petrus quē fames torisit importu
nus diuitis edes introiuit eūq; dñs sequebat̄. tamē in dor-
so apparuit velut lutina ei⁹ cū tectura ymago quedā. spō-
sus lete petrū accepit potū porrexit. sperabat aliquid eūdē
in lutinis eē cantuz. qui cū nullis modis inducē ipm po-
tuerūt. et spō⁹ et zuiua⁹ mltitudo ira incēsi impetū i euz
fecerūt dirisq; vberib⁹ totū p̄fecerūt corp⁹. ac postea pepule-
rūt ex domo fleuit petr⁹ duritū vberat⁹. cui dñs en dom⁹
magna diuitumq; possessio inopes spernit. sequere nunc
petre atq; consilijs obtpa⁹ mediocris ingrediemur donū
hoīs. ad quaz cum puenissent om̄is humanitas eis osten-
sa ē. itaq; sit fabula mea ne spez ponamus in diuites naz
b itij

diutius fraudulente sunt. sed ois spes nra ad deū ascendat
qui nūq̄ sperantes in eū relinquit. at inmentē nūc venit
de salice a velle fronde fertū pponē. et cui⁹ ego caput impo
nā post hoc dicē nō recusat **Di.** baba fr̄ quo abibitis **Mi.**
optie fr̄ dinelle siquid nūc succurreret qd̄ capiti vzo maio
rem eēt honozē allaturz id imponē ei studerē atz hoc vnū
apparet pgruere dignitati vre. dicatis ergo quippiā nobis
qd̄ memoratu dignū sit. **Di.** o ingentē audaciā imponitis
caluo nunc capiti crinale **Mi.** aurea mihi nō ē corōa. lau
reolā de salice eius ve frondib⁹ pfectā bono animo accipia
tis **Di.** qua vero rōe imposuistis mihi **Mi.** ea quidē lege
vt cū dixeritis fabulā: atz adeo iocūdissimā aliū q̄ posthac
dicat deozare studeatis. vt habeat aliquid qd̄ q̄i ornamē
tū quoddā ei sit. vt eo maior nobis iocūditas sit euētura.
Di. iam plane vos intelligo atqui omēs si hāc legē p̄mu
nem retineam⁹! et ceu statutū quoddā ab oibus inuitz ac
factū. bono animo ferā fabulāq; dicere nō recusabo **Mi.**
iniciate fr̄ scio de hoc omēs gauisuros tñ postea dicturos
quenz p vi sua **Di.** acquiescam vobis atz etiaz fabulam
in aptuz ducā. Spacio quodaz t̄pis elapso monach⁹ qui
dem religiōis nre cupidus honestatis et ambiciosum: ge
rens animū nihil tante cure fuit quā vt in abbatez eligere
tur. demon vero qui. mille artifex est circa noctē ferme me
diam cū matutinas obdormiisset apparuit surge ergo in
quit ac somnum dissolue aperī oculos meq; cognosce. ille
inertē pepulit manibus sopozē oculos aperuit radiantem
fensit lucem ⁊ velut angelū p̄se stantē: impholā qui tenuit
gemmatam manib⁹ suis. mox religios⁹ sese corripit electō
palmasq; ad celū tendit. o quisq; es angeloz inquit / cellā
qui cōples luce tua. intercede p famulo tuo supplicē oro.
depone inquit demō formidinem et suscipe donū e celo de
missum / quo veneraberis a cūctis hoibus. nā abbas mox
uus est et natu diuino fr̄es in abbatem te eligent. et hō

noz fueris monasterij. cunctisq; fratribus decus. at religio-
sus inclinās caput sperans sese in phola muniti. diabo-
lus tripedem nigrū capiti eius imposuit. atq; etiam apt
nō exieris donec oēs veniēt fēes iubilo clamātes dñe gra-
ciose quib? dictis euauit. fē vero p̄mū orauit deo gratiā
agens de dono: deq; officio in sperato tñ m̄tra tacit? secuz
agit de monastriū statu voluēs aīo quos nā in officiales.
cōstituere velit. et qualis aduēsantes ei deprimē possz. die
vero ac luce oriēte ceteri eū querētes fuliginoso ipz tripede
de inueniebāt aggrauatū. eundēq; erectas manus celum
versus habē viderēt. at senio quidā fē graui p̄fectus post
longam amirationē cognouit dyabolicis ip̄millū suggesti
onib? eē deceptū. fē inquit q̄ causa est de uocionis v̄re. at
ille turbido visu eos respiciēs amiratus q̄ eū abbat̄ no-
mine nō appellabāt. qui cū respōdere nollet vocat? est pri-
or. atq; eundē ip̄e viderit mādabat obediētie p̄cepto palaz
diceret aquo caput ei? vetulo eē tripede nūc deformatū. tū
surgēs decept? num apt in phola ē qui cū sensit sese defrau-
datū. rubor vultus verecūdiā ostendens oīa fratrib? indi-
cans quoquo se pacto habuere ac demuz penitentiā agēs
factus est frat̄ et humilis. et deuot?. itaq; clarissimi fratres
asp̄namur sup̄biam. null? sibi arrogat ne cōtingat qui-
dē nobis vt fratri contingebat huic sumus humiles deuz
timētes vt non perfidus nos vexet temptator. et ne pluri-
bus agā de fabula mea hec dixisse satis est **Mi.** Cui nūc
crinale p̄ciosum imponā. fratres forsitan piget si in p̄se
rendis fabulis longi? tp? conteremus. si omnib? placeret p̄-
duceremus et nunc quidem de alijs sermones rebus **Di.**
existimo singlis placeret si quod sciretis iocunditatis con-
men ostenderitis **Mi.** ferre solis radios molestū est mus-
temus quietem. **Di.** vbinaz oro melius sedā bim? **Mi** sub
quezcu frondosa. arbor densa est atq; vmbrosa. foliaq; ge-
rit lata non facile solis ardor penetrat **Di.** faciamus igit

Mi. o salve glādifera quercus iouis quondam arbor ap-
pellata Di. iupiter nunq̄ de' gentiliū est Mi. sic ē frater
Di. cur ei' ob amorē arbozem salutatis Mi. ppter v̄tutez
eius facio Di. quenā virt' īpius p̄corz? Mi. de re queritis
p̄sus māifesta. frōdosa etenī ē ⁊ solis a feruore nos defē-
det Di. atz alie eandā h̄nt plante virtutē Mi. et quāplu-
rime adhuc ei' vires sūt nō oibus note Di. quenā dicite
queso! Mi. de ramusculis pisomata fiūt trūci cū findunt
ad cremādū apti Di. quā sagax ille ē. et omne (vti reoz)
studiū apponit quo ceteros queat deridē. Mi. neqz huc p-
fecti sum' grauitatē vt obfuarem'. verū vt quisqz recrea-
tionē possit accipe sūma dz opa eniti. s3 ad rē redeam et q̄
sūt nature illicis intelligē poteritis paucis edicā. nepe ar-
bor b̄ndicta ē. in ea tres abrahā vidit p̄sonas: atz venū de-
um adorauit hoc sacra p̄dicat scriptura. hoc vet' loquitur
testamētū hocqz p̄probauē ecclesie doctores. s3 audite iam
oro. nullā pia arbozem vetustas maiore celebrauit laude
quā quercū. priusq̄ ē agricultura p̄pta hoies eius fructu
alebant p̄dicebantqz ab eius dispositōe futura. verissimū
fuit auguriū siq̄ ex eius id signo cognouerūt. qd̄ apd̄ pō-
etā legere memi Sepe maluz hoc nobis si mens non leua
fuisse. de celo tactas memi p̄dicē querc'. neqz īpius omnes
mibi note sūt virtutes Di. magna de hac narratis arbor
re. maiori eā deinceps amore p̄lectar Mi. optimi fr̄es su-
mus ne etiā riuos aquaz visuri? Di. quid em̄ circa riuum
agemus? Mi. clara (ayunt) aqua oclis p̄dest Di. placet
quāquidē estimatis iocūdītatis esse quippiam circa aquas.
Mi. videte iam oro clarissimi fr̄es num delectabile ē pisci-
culos huc illucqz uersari? Di. certe magnum video piscem
sed nescio quo nomine vocetur Mi. spissum putetis illuz
frater? Di. recte hunc eundem Mi. carpo est Di. bone de
us continet carpones ripa Mi. equidem continet an hoc

ignoratis frater? **Di.** ignorabam. suspicabar carponis eē
formam. non autem dicere audebam. sed videte luceū astu
tus est. agitātū motu pisciculū sequebatur sed non arripie
bat **Mi.** defraudant nature est deglutit quosq̄s arripere
pisciculos potest. at cuiusmodi sunt pisciculi in fundo am
bulantes? **Di.** oblongos putatis illos **Mi.** recte quidē **Di**
fundule nuncupant **Mi.** optime mirum vt non agnouit.
Di. fencio in locis libentē sūt arenosis **Mi.** nullibi libenti
us **Di.** habūdat quantum dinoscere valeo riuus ille pisci
bus **Mi.** ripa ē diues piscium cōtueniunt rubeculam pul
cerrime se obicientem **Di.** habet ne canceres? **Mi.** plena ē
et quam plures adhuc alios continet pisces quorum nomē
nos latet **Di.** habet ne etiā forcellas? **Mi.** nullum est pisciū
genus q̄ intanta hic est copia quanta ipse sunt forcelle **Di.**
priusq̄ monasterium ego ingrediebar audiui a meis sepi
sime parentibus nullum esse riuulum forcellarum qui au
rum obseruaret **Mi.** et ego pariformiter audiverim. dis
cunt vero et quibus notum est id eē aurū flamine id ē taz
tenue vt nisi ab his qui ipsius habent colligendi artē col
ligi non possit **Di.** de hoc satis quid vero amplius acturi
sumus **Mi.** me fugit nisi quia solis feruor sudore nos ma
didus fecit. aqua nos illa abluerem? **Di.** et mihi cordi es
set siquidē omnibus videre a me nulla fieret mora **Mi.** ex
uamus igit nos o frater dinelle hec aqua frigida quā op
time nos reficiet **Di.** medici vero exclamāt febres eē timē
das maxie veris tpe. perdulcis frater sitis caue? ne forst
tan piculū subirem? **Mi.** nemo ē credite qui semp medice
viuere p̄t. nlla em̄ sic ego quidē arbitror relaxatō mentē ē
locūditatē hīs nob̄ nociua **Di.** ⁊ ego intrabo. qd̄ s̄b portu
q̄rixet pisces et cācēs **Di.** audio piscator est **Mi.** n̄ s̄z fili?
piscatoris videte peto cācerē sax̄ magnū **D.** nūq̄ credidissē

nisi iam conspicatus essem tam perituz vos esse in piscan
do *Mi.* honestum scio esse negocium nam apostoli fue
runt piscatores *Di.* inquit dñs faciam vos piscatores ho
minum sed de hac quidem piscatione nec quitq̄ mihi con
stat *Mi.* et nunc cessabo timeo buffones et ranas interdū
in his antris quiescūt *Di.* etenim si aurei forent pisces s̄
ruboz nō quererem radicibus vehementer metuerem ver
mes venenosas *Mi.* ferūt enim aquam fluentē non pati
venenum *Di.* ferunt equidē at difficile creditu est ego ip̄e
hisce oculis colubres flumina transnatare viderim ceterū
de hoc satis nunc refrigerium suscepimus iam rō exeundi
succurrit *Mi.* eadē mihi s̄na est *Di.* campana nos vocat
Mi. more breues hee mihi fuerūt. extimabam nos punlū
hic tps̄ fuisse. et tres ferme hore dilapse sunt *Di.* solacium
istud tempus non metitur vadamus igit̄ ne si negligere
mus indignatio nobis succresceret superiorum *Mi.* opti
me suadetis.)

La. vltimum loquunt̄ philbard⁹ et chilo

Uondam optime frater omnia fuerunt: et dispo
sita quidē et ordinata *Lbi.* nō satis vos frater in
telligo. edicite qđ nam sit intentiōis v̄re p̄positum. *Pbi.*
olim consolationē habuimus si qñ accidebat vt defectum
habuimus ea certe suppleuit: atz vt ita dicā fuit nobis p̄
sidium aliquod. oīa vt potuim⁹ absqz cōplere quavis de
fectione. nūc omnia in māibus stant abbatis. quicquid ip̄
se vult necesse ē quēqz ex optimis affirmare. si quis non
assenserit p̄petuā habebit indignationē *Lbi.* optime frat̄
quid nam est in quo iustum pium deuotūqz dñm nēm: et
vt dicā |graciosum incusatis. *Pbi.* magnū ē nec ne o frat̄

chilo dijudicetis. primum enim cum ingressus fuero in
monasterium magna erat et fere omnibus fratribus libertas.
quippe cum chororum expediuimus non fuimus astricti qualiter et nunc
quidem dominus noster non solum me solet astringere verum
etiam quicquid optimum ex fratribus monasterii illius habuimus pecuniam
et aliquantisper propria per usum consuetudineque nostra Nam
cum ad nos vel amici veniebant vel qui familiaritate nobis:
vel necessitate fuerunt coniuncti. potuimus ipsis honorem ostendere
nunc ea omnia nobis adempta est facultas erepta consolationis munus.
et quicquid honestate per se fert abbas noster iam abstulit. quid putatis mihi iam esse atque alijs animi? qui
hec solet: atque adeo bene pensare. **H**ic audiui omnem quem modo
contulistis sermonem. verum ut mihi apparet minus equum
tali iam incusatione dominum nostrum persequimur Nam si vero ipsum iudicio
afficere velitis non modo factum illud laudaretis verum etiam quaecumque
acta sunt ultro probaretis. **L**ogitetis. o frater quo sumus in statu quam vitam ingressi: quod non modo
polliciti sumus. sed insuper sancte iurauimus / cum professionem
et ego: et vos quod ceterique omnes fratres fecerunt. equidem illud
vnum promissimus. ea velle tenere que patres nostri beatissimi viri
sanxerunt. Sed quomodo dissoluta fuerit vita nostra: et enormis ante
reformationem scimus omnia habuimus propria et recte forsi
tan proprietarium nuncupati. per ludum inbesit. per mulieribus in
quinata impendebat tum hominum oblocutio et infamia pe
ne maxima. tum periculum anime nostre. formidandum erat cum
ceterisque est temporibus ne ira dei descenderet ultroque ipsius super nos
hec omnia ut evitare possemus: atque viuere in gratia domini nostri
gratosus regulas: et instituta ordinis obseruare statuit. sine
quibus nullus in religione nostra sanctissima saluari poterit.
Hic. putetisne amande fratres / eos quidem illos / qui etate ege
re suam in monasterio illo condemnatos esse: et ipsi religio
si / monachique fuerunt querentes in hoc vite curriculo futu
ram patriam / vitamque eternam Nec sepe dissoluti fuerunt. aut

enormes: quanquā alius alio erat aut melior aut deterior.
fateor non fuisse tum equales Nec modo sumus tamen si
beata vobis videtur sanctaque vita **L**hi. durus estis o philo-
sopho. satis incaute iam inconsiderateque loquimini queritis
primum saluos ne predecessores nostros putem. nō enim
propheta sum: aut diuinator. deus nouit cui nihil occultum
est **L**eterū ad vnum respondeatis mihi oro **P**hil. respon-
debo vt libet **L**hi. est ne melius tenet monacho sacra insti-
tuta ordinis. atque adeo sancta a viris precipuis: et illis qui
ordinem fundabant nostrum: an transgredi? **P**hil. tenet melius
Lhi. an dominus noster mandauit tenere precepta an aliud
quiddam **L**hi. precepta **P**hil. igitur melius tenere precepit.
quas obres iniusta est querela vestra **P**hil. inuoluate ordinem
tenere atque etiam regulas obseruare patris nostri diuini benedicti
nemo culpatur. verum sanctes astringere: auferreque ab ipsis consola-
tionem non deuotionis causa. sed cupiditatis potius non
preconium aliquod sed odium ostendit et auaritia **L**hi. num
quipiam habere proprietarium est **P**hil. est **L**hilo consolatio
aliquid est nec ne? **P**hilhardus. aliquid **L**hi. ergo habere
quipiam ad proprietarium spectat itaque optime sancte quocumque
nos vertimus dummodo consolationem obtinemus proprietarium su-
mus. quam preciosius vero sit monachum fore proprietarium ex eo
id maxime intelligi potest quod non solum vulgus verum etiam
sancti quondam patres predicabant monachum habentem obolum
ne ipsum quidem obolum valere **P**hil. audierim sepe numero
dici verbum id commune sed quam graue sit: et molestum in hac
modo manet obsequantia id vnum ostendit. quod sanctus **M**agnellus atque
Mentler grauitate ipsa perterriti profugerunt. et ad alia mon-
asteria sese contulerunt **L**hi. obsequantia nostra ac ordo sanctus non
modo molestus non est: sed ne grauis quidem. verum sic viuere assue-
ti non sumus. **L**um vero consuetudo confortabit omnia nobis erunt
et leuia: et dulcia quare iam propter summam in nos charitate
eximiamque dilectionis amorem vos admodum oro hanc vt opi-
nionem abiciatis: ac demum ipse cogitatis qui nam sumus in

religione et quid salus animarum nostrarum a nobis ex-
 poscat et breuis quedam: aut voluptas. a delectatio nos si se-
 ducat. ut viuere valeam? scilicet in charitate. hoc fit dum obe-
 dientiam tenemus erga superiores. dilectionem in proximum quemque
 fratrem in deum timentes in omnibus factis operibus que nostris et cum ex hac
 ... gremio lacrimarum valle et miseriarum sentina/munde pure
 que sequi valeam? agnum quocumque ierit. et viuere per tempora cum ele-
 ctis sempiterna. **Phil.** quam dulcissimum est o frater chilo sumo vobis
 Incendistis ceu igne quodam cor meum ad bene beateque viuere
 dum. Vos enim propter summam in me et consuetudinem et charita-
 tem oratione me hortari non desinatis. cognosco et apte quam pluri-
 mum antebac me errasse. et ab ipsa vita etiam abhorruerim pro
 hac non declinabo. **Phil.** deus sit benedictus amatissime frater
 laudeturque per secula sempiterna quod errorem hunc sentire: et in
 viam redire incipitis. polliceor vobis quibuscumque poterit ver-
 bis vos hortari non desinam. atque ut id consequi valeam deum
 spero adiuturum. sanctumque benedictum patrem atque patronum ordi-
 nis nostri. **Phil.** gratia sit: et inmensa domino nostro gratioso ut a mala
 consuetudine nos amouit: et a periculo anime nostre spero nos de-
 inceps viuere beatius. quod ut facere possumus atque ut
 consequamur deum exorare non desinemus.

Sermo alius Philhardus

Ura iam serena est frater chilo. ibimus ne ad ortu-
 lum refectionis gratia **Phil.** probe narratis iam ar-
 bores florent: et arbuta. viret pratorum amplitudo. et cre-
 scencia fere leta sese vndique obiciunt. sumamus igitur ho-
 ram nunc laxozem: atque ad ortulum proficiscamur **Ler-**
 nite optime frater Num pulcher hic visus est Nam pomi
 flores pirique parturiunt reuiuiscunt cespites et nemora fi-
 nitima: silueque frondescut que nobis delectabilior possit esse locum
 in quo tot viderem? quod in illo et arbores. et loca germinantia

amenitatem pre se: et delectatione ferentia. Vbi. probe di-
citis frater at illud mihi longe amenissimum videtur aqua? cer-
nere subterfluentem non ripam tantum quam bleis appellamus
sed etiam flumem Kempnicz quippe de ipsius susurro haud par-
uam suscipio delectatorum. Vbi. et opidum aspici possumus
ac etiam montes circum circa. atque omnem quam videmus regionem
dempta ciuitate per monasterio est. Vbi. audiverim opidum
etiam quoddam per monasterio fuisse. Vbi. dicunt. ego in prius-
gus nostris ita esse scriptum inueni. scilicet quos aut quo pacto amisi-
mus non satis mihi constat. Vbi. est ne vlla spes optime
se recipiendi opidum ipsum. Vbi. nulla prius principes enim
potentes sunt non admittunt ut rursum in ipsum monasterium
haberet imperium. Videtis urbem esse satis munitam: fortiterque
impetu potest resistere. gaudet esse potius sub domino seculari quam re-
ligioso. scilicet pulsus fit ad cenam eam? iam appere. Et tamen de illo

